

24 d'abril de 2023

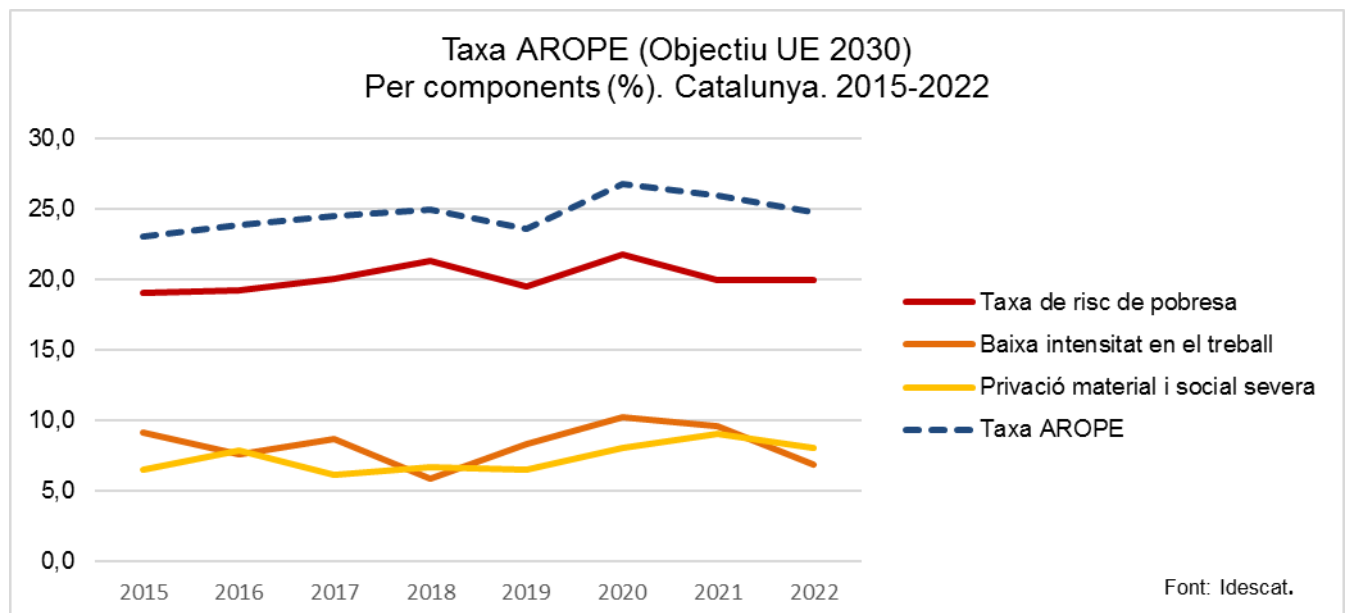
Enquesta de condicions de vida. 2022

El 24,7% de la població de Catalunya es troba en risc de pobresa o exclusió social l'any 2022 respecte al 25,9% del 2021

Un 19,2% de la població declara no poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada

La taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE - Objectiu UE 2030) a Catalunya és del 24,7% l'any 2022, 1,2 punts menys respecte de l'any 2021, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Aquest indicador mesura la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa (19,9%, la mateixa que l'any anterior), o bé en situació de privació material i social severa (8,0% enfront del 9,0% del 2021), o bé que viu en llars amb una intensitat en el treball molt baixa (6,8% enfront del 9,6% de l'any anterior).

Cal tenir en compte que l'Enquesta de condicions de vida 2022 recull les condicions de vida en el moment de l'entrevista, mentre que la informació sobre els ingressos, les prestacions socials i la intensitat en el treball fa referència a l'any 2021. En aquest sentit, els resultats de l'Enquesta mostren que els ingressos mitjans nets de les llars catalanes són de 36.163 euros i de 14.692 euros per persona l'any 2021, dada que suposa un augment del 3,4% i del 3,8% respectivament, respecte de l'any anterior.

Pel que fa als indicadors del nivell de privació de les llars (que recullen aspectes subjectius de les condicions de vida), la privació que ha experimentat el major augment ha estat la relativa a la capacitat de mantenir l'habitatge a una temperatura adequada, un 19,2% l'any 2022, xifra que suposa un increment de 3,3 punts percentuals respecte del 2021 (15,9%). També augmenta la població que declara no poder-se permetre una setmana de vacances a l'any (el 30,9% al 2022 i el 27,8% al 2021) i la que diu no poder fer-se càrrec de despeses imprevistes de 800 euros (34,8% el 2022 enfront del 32,9% de l'any anterior).

D'altra banda, el nombre de persones que viuen en llars i que declaren arribar a final de mes amb molta dificultat és del 8,0% el 2022, mentre que l'any 2021 era del 8,8%. El nombre de persones que declaren arribar a final de mes amb molta facilitat és del 2,7% el 2022, mentre que l'any 2021 era del 3,8%.

Distribució de la renda i índexs de desigualtat

Els ingressos mitjans nets de les llars catalanes són de 36.163 euros i de 14.692 euros per persona l'any 2021, dada que suposa un augment del 3,4% i del 3,8% respectivament, respecte de l'any anterior.

Les transferències socials (incloent-hi les pensions) han fet incrementar la renda inicial de les famílies un 36,2% l'any 2021, mentre que l'any anterior ho van fer en un 42,7%. El 67,3% de les llars han rebut almenys un tipus de prestació social (prestacions per vellesa, desocupació, supervivència, ajuts a les llars, malaltia invalidesa, entre d'altres). Del total de llars que han rebut prestacions l'any 2021, un 52,5% han estat per vellesa i supervivència (45,9% l'any 2020), un 39,3% per atur (52,6% l'any 2020) i un 30,7% han estat beneficiaris d'algun altre subsidi o prestació (29,6% l'any 2020). En aquest sentit, cal destacar que les prestacions per atur que incloïen els ajuts concedits en el marc dels expedients de regulació temporal de l'ocupació (ERTO) posats en marxa arran de la crisi econòmica provocada per la covid-19, són les que han disminuït en major mesura, amb una baixada de 13,4 punts percentuals respecte del 2020.

Finalment, els indicadors de desigualtat s'han reduït l'any 2022. L'indicador S80/S20 mostra com el 20% de les llars amb majors ingressos acumulen 5,1 vegades el que ingressen el 20% de les llars més desafavorides, mentre que l'any anterior era del 5,4. Pel que fa a l'índex de Gini, aquest és del 30,0 el 2022, mentre que l'any anterior era del 30,9 (cal recordar que un índex de Gini igual a 0 indicaria màxima igualtat i igual a 100, la desigualtat més extrema).

Llindar de risc de pobresa

L'any 2021, el llindar de risc de pobresa ha augmentat un 4,8% i se situa en 11.841 euros en les llars formades per una sola persona. Aquest llindar es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos per unitat de consum de les llars catalanes.

El llindar de risc de pobresa es calcula en funció de la distribució de la renda entre totes les llars del territori considerat. En el cas de Catalunya, com a referència es pot utilitzar el llindar propi de Catalunya (que només té en compte la distribució de la renda de totes les persones que viuen a Catalunya) o el llindar del conjunt d'Espanya. L'Idescat aplica el llindar de Catalunya (11.841 euros en les llars formades per una sola persona), del qual s'obté una taxa de pobresa del 19,9%, mentre que l'INE aplica el llindar del conjunt d'Espanya (10.088 euros en les llars formades per una sola persona), del qual s'obté una taxa de pobresa del 14,5% per a Catalunya.

Taxa de risc de pobresa

La població en risc de pobresa és un indicador relatiu que mesura la desigualtat, és a dir, quantes persones tenen ingressos baixos en relació amb el conjunt d'una determinada població.

La taxa de risc de pobresa del 2022 (tenint en compte els ingressos del 2021) se situa en el 19,9% i es manté respecte de l'any anterior. La taxa de risc de pobresa abans de tot tipus de transferències socials és del 42,1%. Aquesta taxa passa a ser del 26,6% quan es comptabilitzen les pensions de vellesa i supervivència, i del 19,9% quan es comptabilitzen totes les transferències socials (incloent-hi els ERTOS). L'any 2021 aquests percentatges eren del 45,5%, del 29,6% i del 19,9%, respectivament.

Principals variables de la taxa AROPE (Objectiu UE 2030)

Per edats, la població de menys de 16 anys presenta una taxa AROPE del 32,5% (amb una disminució de 0,1 punts en relació amb l'any anterior). La població de 16 a 64 anys presenta una taxa AROPE del 24,3% (amb una disminució d'1,9 punts) i, finalment, el grup de més de 65 anys presenta una taxa AROPE del 19,6% (amb un augment de 0,5 punts percentuals respecte de l'any anterior).

Segons la composició de la llar, la taxa AROPE de les llars amb fills dependents se situa en 28,1% i disminueix 0,5 punts percentuals; en canvi les llars sense fills dependents presenten una taxa AROPE del 20,8% i assoleix una disminució molt superior a les llars amb fills dependents, de 2,5 punts percentuals respecte a l'any anterior.

Segons la nacionalitat, les persones de més de 16 anys de nacionalitat estrangera presenten una taxa AROPE del 50,0%, amb un descens d'1,7 punts respecte a l'any anterior; en canvi les persones de nacionalitat espanyola presenten una taxa AROPE del 19,5%, amb una disminució d'1,3 punts percentuals.

En relació amb l'activitat econòmica, les persones aturades presenten una taxa AROPE més elevada (53,6%), mentre que la taxa de les persones ocupades és del 16,3%.

El lloguer imputat com a part de la renda

L'any 2021, la inclusió del lloguer imputat entès com el component no monetari de la renda de la llar que estima el valor de l'ús que la llar fa de l'habitatge quan és de propietat, representa un increment d'un 13,9% en els ingressos mitjans de les llars catalanes. Així mateix, la seva consideració també contribueix a millorar els indicadors de desigualtat, atès que l'índex S80/S20 passa del 5,1 al 4,6 i l'índex de Gini, del 30,0 al 28,2 amb el lloguer imputat.

Si es comptabilitzen els lloguers imputats com si es tractessin d'un ingrés més, la taxa AROPE es redueix i passa del 24,7% al 22,6%. En el cas dels col·lectius amb una propensió més alta a disposar d'habitatge en propietat (com és el cas de les persones més grans de 65 anys), la disminució de la taxa és més evident, i disminueix del 19,6% a l'11,2%.

Taula 1. Taxa AROPE (Objectiu UE 2030) i els seus components (%). Catalunya. 2015-2022

	Taxa de risc de pobresa	Baixa intensitat en el treball (1)	Privació material i social severa	Taxa AROPE
2015	19,0	9,1	6,5	23,0
2016	19,2	7,6	7,8	23,8
2017	20,0	8,7	6,1	24,5
2018	21,3	5,8	6,7	24,9
2019	19,5	8,3	6,5	23,6
2020	21,7	10,2	8,0	26,7
2021	19,9	9,6	9,0	25,9
2022	19,9	6,8	8,0	24,7

Font: Idescat.

(1) Càlcul efectuat sobre la població de 18-64 anys i aplicat a la població de 0 a 64 anys

Taula 2. Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum. Catalunya. 2015-2022*

	Euros			% variació respecte de l'any anterior		
	Per llar	Per persona	Per unitat de consum	Per llar	Per persona	Per unitat de consum
2015	30.655	12.283	18.236	0,8	0,6	0,7
2016	31.339	12.660	18.828	2,2	3,1	3,2
2017	31.411	12.712	18.957	0,2	0,4	0,7
2018	32.763	13.338	19.791	4,3	4,9	4,4
2019	33.321	13.527	20.049	1,7	1,4	1,3
2020	35.030	14.170	20.872	5,1	4,8	4,1
2021	34.982	14.159	20.927	-0,1	-0,1	0,3
2022	36.163	14.692	21.637	3,4	3,8	3,4

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida

Taula 3. Població amb privació material per tipus de privació (%). Catalunya. 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
No es pot permetre vacances mínim una setmana a l'any	27,2	27,6	30,6	27,8	30,9
No es pot permetre menjar carn, pollastre o peix almenys cada dos dies	3,9	4,0	2,4	3,9	5,0
No es pot permetre mantenir l'habitatge a temperatura adequada	8,8	8,3	9,4	15,9	19,2
Sense capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes	28,3	26,1	33,4	32,9	34,8
Retards en pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal	8,2	7,5	12,4	13,0	12,8
No es pot permetre disposar de cotxe	6,3	6,0	6,9	4,9	6,3
No es pot permetre disposar d'ordinador personal	3,3	4,4	5,2	6,1	5,9

Font: Idescat.

Nota: la població amb privació material és la que manifesta que presenta una mancança en alguns d'aquests ítems. Una persona pot tenir més d'una privació

Taula 4. Població segons la dificultat per arribar a fi de mes (%). Catalunya. 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Amb molta dificultat	8,5	6,2	9,2	8,8	8,0
Amb dificultat	16,1	20,5	12,8	12,6	14,4
Amb certa dificultat	28,1	24,1	23,0	21,1	26,2
Amb certa facilitat	34,3	34,0	32,7	32,7	29,1
Amb facilitat	12,3	14,1	20,3	20,9	19,4
Amb molta facilitat	0,7	1,0	1,9	3,8	2,7
No hi consta	0,0	0,3
Total	100	100	100	100	100

Font: Idescat.

.. Dades poc significatives per al càlcul

Taula 5. Llars per tipus de prestacions socials. Catalunya. 2018-2022*

	2018	2019	2020	2021	2022
Total de llars (milers)	3.020,1	3.047,0	3.059,9	3.068,2	3.073,7
Llars que reben prestacions (%)	58,2	61,7	61,4	76,7	67,3
Llars que reben prestacions (milers)	1.759,1	1.878,8	1.877,4	2.352,7	2.067,4
De vellesa i supervivència (%)	60,5	56,4	56,9	45,9	52,5
Per atur (%)	29,5	31,1	28,6	52,6	39,3
Altres prestacions o subsidis (%)	25,9	29,6	35,3	29,6	30,7

Font: Idescat.

* Prestacions que la llar ha rebut (de forma contínua o discontinua) durant l'any anterior al de la realització de l'Enquesta de condicions de vida

Taula 6. Indicadors de distribució personal de la renda. Catalunya. 2018-2022*

	2018	2019	2020	2021	2022
Índex de Gini	30,3	31,2	31,7	30,9	30,0
S80/S20	5,2	5,4	6,0	5,4	5,1

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida

Taula 7. Llindar de risc de pobresa per composició de la llar. Catalunya. 2018-2022*

	Euros anuals				
	2018	2019	2020	2021	2022
Un adult	10.981	10.674	11.366	11.297	11.841
Un adult i dos infants	17.570	17.079	18.185	18.075	18.945
Dos adults	16.472	16.011	17.048	16.945	17.761
Dos adults i dos infants	23.061	22.416	23.868	23.724	24.865
Dos adults i tres infants	26.355	25.618	27.278	27.113	28.418

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida

Taula 8. Taxa de risc de pobresa abans i després de transferències socials (%). Catalunya. 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Abans de totes les transferències	41,0	43,6	42,2	45,5	42,1
Després de les pensions, abans d'altres transferències	25,7	26,4	25,4	29,6	26,6
Després de totes les transferències	21,3	19,5	21,7	19,9	19,9

Font: Idescat.

Taula 9. Taxa AROPE (Objectiu UE 2030). Principals variables. Catalunya 2021-2022

	2021		2022	
	Població (milers)	Taxa %	Població (milers)	Taxa %
Sexe				
Homes	916,3	24,6	888,9	24,0
Dones	1.049,0	27,2	979,1	25,4
Edat				
Menys de 16 anys	401,3	32,6	391,6	32,5
De 16 a 64 anys	1.292,7	26,2	1.193,8	24,3
De 65 anys o més	271,2	19,1	282,7	19,6
Composició de la llar				
Sense fills dependents*	865,7	23,3	758,9	20,8
Amb fills dependents	1.098,7	28,6	1.088,4	28,1
No hi consta
Total	1.965,3	25,9	1.868,0	24,7
Per nacionalitat (16 anys i més)				
Espanyola	1.157,3	20,8	1.092,1	19,5
Estrangera	405,4	51,7	375,7	50,0
No hi consta	0,0	0,0
Per relació amb l'activitat econòmica (16 anys o més)				
Ocupats	546,1	16,3	561,7	16,3
Aturats	317,8	62,0	259,4	53,6
Jubilats	176,5	14,4	190,0	14,9
Altres inactius	525,9	42,1	456,7	39,4
No hi consta	0,0	z	0,0	z
Total (16 anys o més)	1.566,3	24,7	1.467,8	23,1

Font: Idescat.

*Fill dependent: població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva

(..) Dada confidencial, amb baixa fiabilitat o no disponible

(z) Dada no procedent

Taula 10. Indicadors amb lloguer imputat. Renda i risc de pobresa. Catalunya. 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Renda mitjana neta anual per llar (*)	37.311,9	37.864,8	39.812,6	39.945,7	41.206,5
Renda mitjana neta anual per persona (*)	15.189,6	15.371,7	16.104,8	16.167,7	16.741,0
Índex de Gini	28,5	29,4	29,8	29	28,2
S80/S20	4,6	4,8	5,3	4,7	4,6
Llindar de risc de pobresa per composició de la llar (*)					
Un adult	12.342	12.308	13.339	13.186	13.524
Un adult i un infant	16.045	16.000	17.341	17.141	17.581
Dos adults	18.514	18.462	20.008	19.779	20.286
Dos adults i dos infants	25.919	25.847	28.012	27.690	28.401
Taxa de risc de pobresa per sexe (%)	18,8	18,4	21,6	18,4	17,4
Homes	17,2	17,2	20,5	18,5	16,9
Dones	20,3	19,5	22,5	18,3	17,9
Taxa de risc de pobresa per grups d'edat (%)					
De 0 a 17 anys	29,0	31,2	35,4	29,4	27,3
De 18 a 64 anys	18,6	18,3	20,6	18,0	17,2
De 65 anys i més	8,7	5,8	11,4	8,8	8,6
Taxa AROPE (Objectiu UE 2030) (%)	23,1	22,5	26,5	24,6	22,6

Font: Idescat.

(*) Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida, en euros.

Nota metodològica

L'Idescat presenta una ampliació de l'Enquesta de condicions de vida (ECV) 2022, que realitza conjuntament amb l'INE. Aquesta estadística té caràcter anual, està harmonitzada en l'àmbit europeu i té com a objectiu disposar d'informació sobre la distribució de la renda, les condicions de vida i l'exclusió social.

El treball de camp s'ha dut a terme durant el segon trimestre del 2022 i recull les condicions de vida en el moment de l'entrevista, tot i que els ingressos i les prestacions socials es corresponen a l'any anterior.

L'Idescat i l'INE han col·laborat en el treball de camp, recollint dades de dues mostres autorepresentatives, respectivament. La recollida de dades s'ha fet utilitzant un mètode multicanal (a través d'Internet, per via telefònica i presencial).

Per dur a terme l'ECV, l'Idescat ha comptat amb la col·laboració de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

Ingressos nets de la llar: Rendiments nets percebuts pels membres de la llar durant l'any anterior al del qüestionari (per tant, a l'Enquesta del 2022 es preguntava pels ingressos percebuts el 2021).

Renda neta: Renda bruta menys l'impost sobre la renda, els impostos sobre el patrimoni i les cotitzacions obligatòries dels empresaris, assalariats, autònoms i desocupats a la Seguretat Social i les transferències trameses entre llars.

Unitat de consum: El nombre d'unitats de consum de cada llar es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que és una escala d'equivalència que converteix el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum, que assigna un pes d'1 al primer adult, de 0,5 a la resta d'adults i de 0,3 als menors de 14 anys.

Taxa de risc de pobresa: Percentatge de persones que estan per sota del llindar del risc de pobresa. El llindar es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de la població catalana.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE - Objectiu UE 2030): Indicador que recull la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material i social severa, o bé que viu en llars amb una intensitat en el treball molt baixa.

Lloguer imputat: Component no monetari dels ingressos de la llar que es pot aplicar a les llars que no paguen un lloguer complet perquè en són els propietaris o perquè tenen un habitatge llogat a un preu inferior al del mercat o gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat.

Població amb privació material i social severa: Conjunt de persones que presenten una mancança forçada d'almenys 7 dels 13 ítems següents: poder anar de vacances almenys una setmana a l'any; poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) com a mínim cada dos dies; poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada; poder afrontar despeses imprevistes; poder pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge (hipoteca o lloguer, rebuts de gas, comunitat, etc.) o de compres ajornades; poder-se permetre un cotxe; poder substituir mobles vells o fets malbé; poder substituir la roba feta malbé; poder disposar de dos parells de sabates o d'un parell adequat per a l'època de l'any; poder-se reunir amb amics/ familiars per dinar o prendre alguna cosa almenys un cop al mes; poder participar regularment en activitats d'oci; poder gastar una petita quantitat de diners en si mateix; poder disposar de connexió a Internet.

Població que viu en llars amb una baixa intensitat en el treball: Suma total dels mesos treballats pels membres de la llar en edat de treballar durant l'any anterior a l'Enquesta (període de referència dels ingressos) per la suma total dels mesos en què aquests membres haurien pogut treballar durant el mateix període. Les persones en edat de treballar són individus de 18 a 64 anys (excepte els estudiants de 18 a 24 anys, els jubilats o retirats, i les persones inactives entre 60 i 64 anys que tenen les pensions com a font principal dels ingressos de la llar). Aquesta variable no s'aplica en el cas de les persones de 65 anys o més.

Més informació sobre aquesta activitat a www.idescat.cat/n4542

Servei de premsa Telèfon +34-93.557.30.50 premsa@idescat.cat

Totes les notes de premsa a www.idescat.cat/premsa